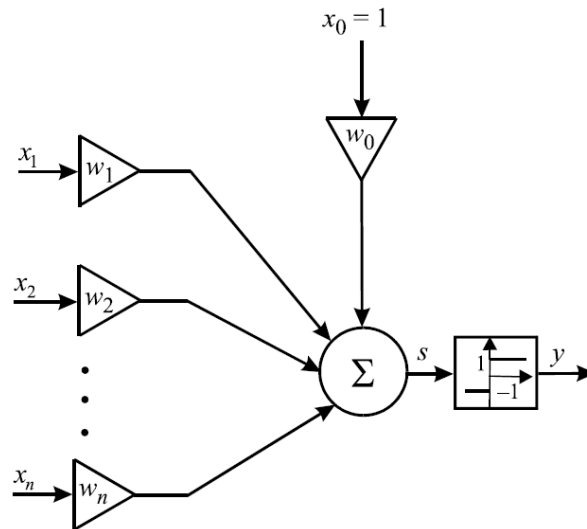

PAI zadania 5

Perceptron

Struktura:

- n wejść: $x_0=1$ (bias), $x_1, x_2, \dots, x_n$
- 1 wyjście: y

$$y = f\left(\sum_{i=1}^n x_i w_i + \theta\right)$$

gdzie $\theta, w_1, \dots, w_n$ (w_0 jest oznaczane przez θ) są wagami i

$$f(s) = \begin{cases} 1, & s > 0 \\ -1, & s \leq 0 \end{cases}$$

jest funkcją aktywacji.

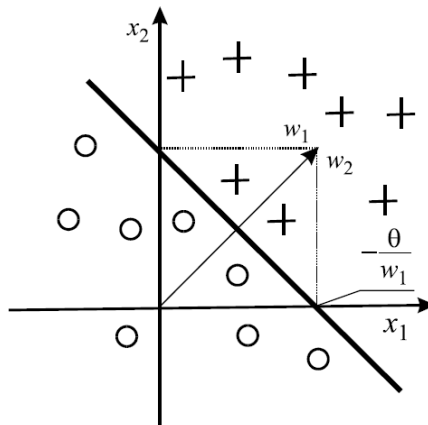
- Perceptron może klasyfikować "obiekty" które należą do dwóch liniowo separowalnych zbiorów.

Dla $n=2$ zbiory te są separowalne przez linię prostą:

$$x_1 w_1 + x_2 w_2 + \theta = 0$$

Wówczas:

$$x_2 = -\frac{w_1}{w_2} x_1 - \frac{\theta}{w_2}$$

W celu nauczenia perceptronu klasyfikacji musimy użyć pewnego ciągu uczącego tzn. zbioru $D=\{(\mathbf{x}_1, d_1), \dots, (\mathbf{x}_m, d_m)\}$ m przykładów gdzie:

- $\mathbf{x}_j$ – jest n -wymiarowym wektorem wejść.
- d_j – jest wartością oczekiwaną na wyjściu dla wektora $\mathbf{x}_j$.

Algorytm uczenia:

1. Nadaj wartości początkowe wagom $\theta, w_1, \dots, w_n$. Wagi mogą być początkowo równe 0 lub wybrane losowo.
2. Dla każdego elementu $(\mathbf{x}_j, d_j)$ z ciągu uczącego :
  - a. Oblicz y .
  - b. Jeżeli klasyfikacja jest poprawna ($y=d_j$), nic nie rób.
  - c. Jeżeli klasyfikacja nie jest poprawna ($y \neq d_j$), wówczas zmodyfikuj wszystkie wagi: $w_i = w_i + d_j x_{ji}$
3. Powtarzaj tę procedurę aż wszystkie $\mathbf{x}_i$ będą zaklasyfikowane poprawnie.

Zadanie 1

Napisz program będący implementacją perceptronu dla poniższego ciągu uczącego:

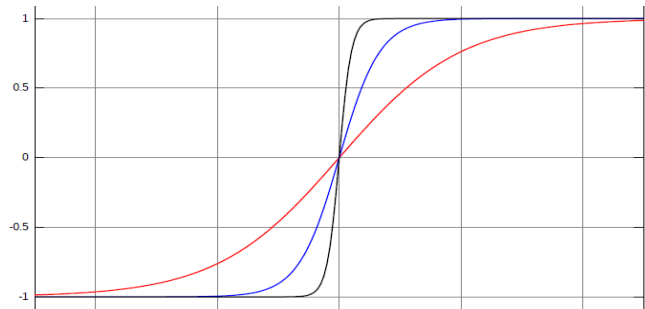
$\mathbf{x}_1$	$\mathbf{x}_2$	$\mathbf{d}$
2	1	1
2	2	1
0	6	1
-2	10	-1
-2	0	-1
0	0	-1
4	-20	-1

Po nauczaniu znajdź równanie prostej decyzyjnej.

Neuron Hebba

Funkcja aktywacji bipolarna:

$$f(x) = \frac{1 - \exp(-\beta x)}{1 + \exp(-\beta x)}$$

Uczenie polega na znalezieniu wag minimalizujących błąd:

$$E = \frac{1}{2} (d - f(\sum_{i=0}^n x_i w_i))^2$$

Modyfikacja wag:

$$w_i = w_i + \eta dx_i$$

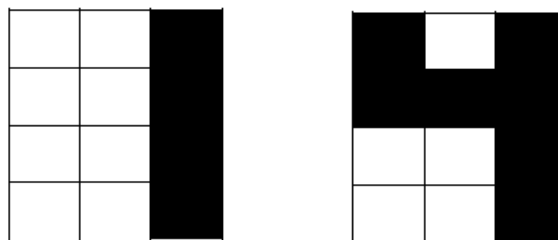
gdzie $\eta \in [0,1]$ jest współczynnikiem uczenia.

Algorytm uczenia:

1. Nadaj wartości początkowe wagom $\theta, w_1, \dots, w_n$. Wagi mogą być początkowo równe 0 lub wybrane losowo.
2. Dla każdego elementu (x_j, d_j) z ciągu uczącego :
  - a. Oblicz y .
  - b. Zmodyfikuj wszystkie wagi.
  - c. Policz błąd E .
3. Jeżeli błąd sumaryczny dla całej epoki nie jest mniejszy od założonego E_{MAX} wówczas wróć do pkt 2.

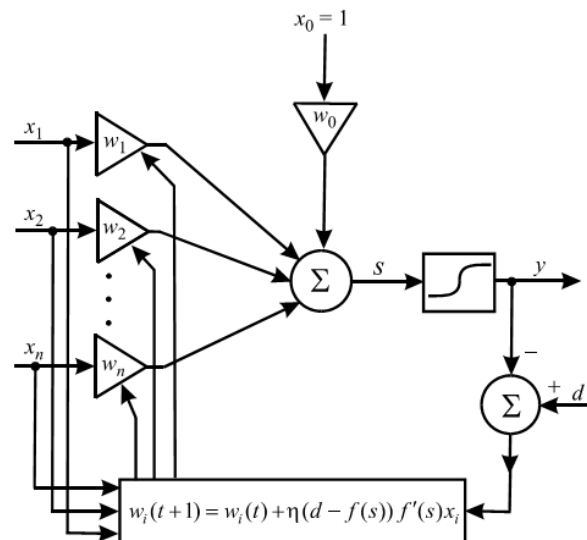
Zadanie 2

Napisz program dla neuronu Hebba rozpoznającego dwie cyfry:

Przetestuj działanie programu dla 3 różnych zestawów wartości hiperparametrów. Wygeneruj wykresy zmian błędu i oceń działanie programu.

Neuron sigmoidalny z unipolarną funkcją aktywacji

Unipolarna funkcja aktywacji:

$$f(x) = \frac{1}{1 + e^{-\beta x}}$$

Wyjście neuronu:

$$y(t) = f\left(\sum_{i=0}^n w_i(t) x_i(t)\right).$$

Uczenie polega na znalezieniu wag minimalizujących błąd:

$$Q(\mathbf{w}) = \frac{1}{2} \left[d - f\left(\sum_{i=0}^n w_i x_i\right) \right]^2$$

Modyfikacja wag:

$$w_i(t+1) = w_i(t) - \eta \delta x_i = w_i(t) + \eta(d - f(s))f'(s)x_i.$$

gdzie $\eta \in [0,1]$ jest współczynnikiem uczenia.

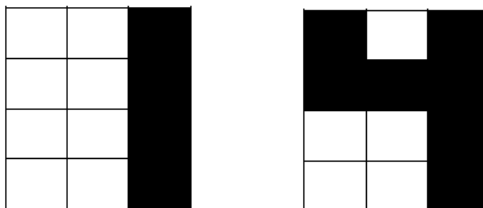
Pochodna:

$$f'(x) = \beta f(x)(1 - f(x))$$

Algorytm uczenia taki jak dla neuronu Hebb'a.

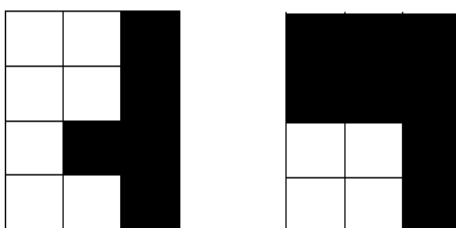
Zadanie 3

Napisz program dla neuronu **sigmoidalny z unipolarną funkcją aktywacji** rozpoznającego dwie cyfry:

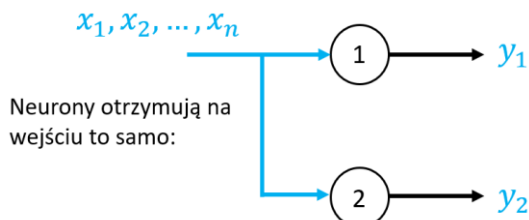
Przetestuj działanie programu dla 3 różnych zestawów wartości hiperparametrów. Wygeneruj wykresy zmian błędu i oceń działanie programu.

Po nauczaniu sprawdź, jak są klasyfikowane następujące obrazki:

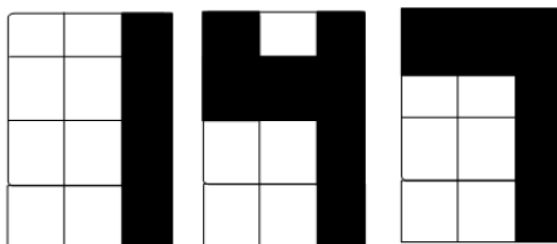

Zadanie 4

Sieć jednowarstwowa złożona z dwóch neuronów unipolarnych:

rozpoznająca cyfry:

Czy powyższa sieć może być wykorzystana do rozpoznania czterech cyfr, np. cyfr 1,4,7,0? Odpowiedź uzasadnij. Jeżeli jest pozytywna zmodyfikuj program i sprawdź, jak przebiega proces uczenia.

Przetestuj działanie programu dla 3 różnych zestawów wartości hiperparametrów. Wygeneruj wykresy zmian błędu i oceń działanie programu.